

Nr 228

Av herr Nyman m. fl., angående jakten på rådjur.

(Lika lydande med motion nr 274 i Andra kammaren)

Inom vårt land tilldrar sig av kända orsaker naturvårdsfrågorna och de därmed sammanhängande viltvårdsfrågorna allt större uppmärksamhet. Bevarandet av en artrik och livskraftig fauna och formerna för dess nyttiggörande, bl.a. genom jakt, förutsätter lagstiftning och regler som från tid till annan måste anpassas till rådande förhållanden och aktuella behov.

Bland vårt lands högvilt intar numera rådjuret en alltmer framskjuten plats, vilket bl.a. framgår därav att avskjutningssiffran enligt tillgänglig statistik ökat från ca 10 000 år 1939 till ca 17 000 år 1949 och till drygt 42 000 år 1961, alltså en fyrdubbling under den senaste 20-årsperioden med tyngdpunkt på de senaste tio åren.

Under 1940-talet och in på förra hälften av 1950-talet utgjorde de s.k. rådjursrivningarna genom hundar ett starkt uppmärksammat problem, vilket bl.a. aktualiserades i riksdagen 1948 genom en interpellation av herr Spångberg, Charlottenberg. Dåvarande chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, anförde i sitt svar den 22 maj 1948 bl.a.:

Det synes framför allt vara de högbenta, skarpsprungna hundarna, som utgöra en fara för rådjuren. Detta har givit upphov till tanken att råda bot på missförhållandena genom att dels förbjuda rådjursjakt med högbenta, skarpsprungna, rådjurshetsande hundar och dels att föreskriva, att hundar med dessa egenskaper, som användas vid jakt på hare och räv, skola vara rådjursrena, dvs. icke driva rådjur. Denna väg synes mig emellertid icke för närvarande framkomlig. I stället torde man tills vidare väsentligen få lita till upplysning och propaganda, för att härigenom vinna ökad förståelse bland hundägare och jägare för en noggrannare övervakning och dressyr av hundarna i allmänhet och särskilt av dem som användas i vinterjakten.

På sina håll utomlands har man sökt komma till rätta med problemet genom att föreskriva viss högsta boghöjd på drevhundar, varigenom dessa icke så lätt kunna taga sig fram i snörik terräng. Även här i landet har inom något jaktvårdsområde föranstaltats om att hundar med boghöjd överstigande visst mått icke få användas till jakt, såvida de icke äro rådjursrena. De närmare erfarenheterna av dylika initiativ, vilka givetvis äro att hälsa med tillfredsställelse, synas emellertid böra avvaktas innan några föreskrifter i detta avseende utfärdas genom det allmännas försorg.

Även inom Svenska jägareförbundet och de kennelorganisationer som företräder de drivande jakthundarna gav rådjursproblemet upphov till inten-

siv debatt som utmynnade i förslag och framställningar åsyftande humanare rådjursjakt och förbättrad hundhållning. Sålunda uttalade Svenska jägareförbundets kongress 1955 i anledning av ett betänkande från förbundets rådjurskommitté bl.a.: »Kommitténs rekommendation — — — — att rådjur ej bör skjutas för stövare bör därvid särskilt uppmärksammas.» Vid samma kongress yttrade civilingenjör G. Gleerup, representant för Svenska stövarklubben, följande: »Svenska stövarklubben har officiellt uttalat som sin åsikt att rådjur inte bör skjutas för stövare. Det har vi gjort i Svensk Jakt i september 1953. Stövarna bör förbehållas jakt på räv och hare.»

Kungl. domänstyrelsen framförde den 4 december 1954 i underdånig skrivelse till Konungen synpunkter och förslag i syfte att förbättra skyddet för rådjuren mot hundar. Inom domänverkets marker gäller numera följande allmänna jaktvillkor vid jakt efter rådjur och hjort: »Vid dylik jakt får endast användas långsamt drivande, mindre hund. (Med mindre hund avses drever, Beagle, foxterrier, tax och liknande.) Endast en hund åt gången får släppas. (Detta gäller dock ej tax.)»

Även Sveriges djurskyddsföreningars riksförbund har bl.a. framfört likartade synpunkter.

De synpunkter som således framförts till villebrådet och då synnerligen rådjurens skydd mot hundar har resulterat i nuvarande utformning av 9 § jaktstadgan. Detta, jämte den omfattande propaganda som bedrivits av Svenska jägareförbundet, länsjaktvårdsföreningarna och kennelorganisationerna har lett till en betydande förbättring av hundhållningen med därav följande nedgång i antalet rådjursrivningar genom hundar.

Vid rådjursjakt användes numera av ansvars-kännande jägare endast därför lämpliga mindre och långsamt drivande hundar, och dessutom har intresset för en positiv vård av rådjursstammarna vunnit stark utbredning. Resultatet avspeglas i tidigare angiven fyrdubbling av rådjursstammens avskjutning.

Emellertid är tyvärr inte alla jägare ansvarsmedvetna, och det förekommer alltjämt i allt för stor utsträckning att rådjur jagas av olämpliga hundar. Väl kan rådjursrivningar under svårare vinterförhållanden numera på ett effektivare sätt förhindras genom länsstyrelsernas möjligheter att införa s.k. hundförbud enligt 9 § jaktstadgan, men förekomsten av för rådjursjakt olämpliga hundar under annan tid av jaktsäsongen innebär mångenstädes en starkt hämmande faktor för rådjursvården. Detta är desto mer beklagligt då sådana hundar har negativ effekt långt utanför ägarens jaktområde och sålunda kan spoliera resultatet av andra jakträttsinnehavares viltvårdssträvanden. Svårigheten vid tillämpningen av bestämmelserna i 19 § 3 stycket jaktlagen gör, om hundägarens mark ej är påfallande begränsad, att angränsande marker ej kan skyddas mot intrånget och att bestämmelserna

i jaktlagens 1 § om skyldigheten att »sörja för ett artrikt och livskraftigt villebrådsbestånd» ej kan uppfyllas.

Det synes därför angeläget att det olämpliga i att jaga rådjur med hög-benta och snabbt drivande hundar, om vilket alla ansvariga instanser, domänstyrelsen, Svenska jägareförbundet, Sveriges djurskyddsföreningars riksförbund och kennelorganisationerna är eniga, fastställes genom kompletterande bestämmelser i jaktstadgan, innebärande att jakt efter rådjur med drivande hund ej må ske med mindre denna är av långsamt drivande typ med en boghöjd av högst 38 cm och att hund av annan typ och med en boghöjd överstigande 38 cm, som vanemässigt driver rådjur, icke må begagnas till jakt inom trakt där rådjur uppehåller sig.

Med hänvisning till vad som ovan framhållits hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring i jaktstadgan att

dels jakt efter rådjur med drivande hund ej må ske med mindre denna är av långsamt drivande typ med en boghöjd av högst 38 cm,

dels hund av annan typ och med en boghöjd överstigande 38 cm som vanemässigt driver rådjur icke må begagnas till jakt inom trakt, där rådjur uppehåller sig.

Stockholm den 23 januari 1964

Sven Nyman

Harald Pettersson

N. Yngve Nilsson

Helge Karlsson
